

POSUDEK VEDOUCÍHO
na bakalářskou práci Ondřeje Palivce
Pojetí dějinnosti u F.X. Šaldy

Téma bakalářské práce Ondřeje Palivce *Pojetí dějinnosti u F.X. Šaldy* se upřesňovalo na základě bakalářova zájmu o literaturu a dějepisectví na základě dobré spolupráce bakaláře se školitelem. Jejím těžištěm měla být rekonstrukce teoreticko-filosofické pozice F. X. Šaldy v tzv. sporu o smysl českých dějin, zejména s ohledem na Šaldovo vystoupení v diskusích na konci 30. let minulého století v Masarykově lidovýmičovném ústavu. Tento záměr se autorovi práce podařilo v zásadě splnit (v nejrozsáhlejší 4. kapitole *Šalda a historická věda*), i když jen v rámci širších výkladů Šaldova (podaných v kapitolách 1 – 3: *Osobnost F. X. Šaldy, Kritika historické beletrie, Funkce paměti a tradice*), které autor pochopil jako úvod do problematiky.

Dá se tedy konstatovat, že přístup prosopografický byl akcentován silněji, než perspektiva dějin idejí, ale na druhé straně nadpis první kapitoly (*Osobnost F. X. Šaldy*) slibuje více, že bylo možné splnit. Zde se poměrně velká a v zásadě deskriptivní pozornost věnuje Šaldovu „životu a dílu“, méně jeho vztahu k době a její situaci, o osobnostních charakteristikách ani nemluvě.. Přitom některé myšlenky se autorovi nepodařilo srozumitelně zformulovat (např. na str. 12, že *Šaldovo životní dílo si získalo větší ohlas než život samotný ...* Pokud bychom na to chtěli přistoupit, bylo by třeba objasnit, proč autor práce považuje Šaldův život za tak zajímavý, aby stálo za to, srovnávat ho s dílem).

Druhá kapitola je pokusem o rekonstrukci Šaldova pojetí historické beletrie. V zásadě se podařila, má ovšem, podobně jako první kapitola, poněkud deskriptivní povahu. Stálo ba např. za to položit si otázku po rozdílech Šaldova vztahu k historismu na jedné straně, a k historickým presentacím na straně druhé. Zajímavé úvahy tímto směrem rozvíjela ve své knize, již bakalář uvádí v seznamu literatury, Lenka Řezníková.

Třetí kapitola, nadepsaná *Funkce paměti a tradice* naráží na problém, že Šalda sám koncept „paměti“, na rozdíl od „tradice“ nepoužíval a nerozvíjel. Pro její přijatelnost by tedy bylo třeba ukázat, proč se autorovi pojem „paměti“ zdá v souvislosti se zadaným tématem vhodným a plodným, jak je tento pojen strukturován a co umožňuje pochopit. Jednotlivé motivy, které zde autor rozvíjí, by tedy potřebovaly teoreticko-metodologicky hlubší zarámování.

Jak už řečeno, původně zadanému tématu bakalářské práce je věnovaná nejrozsáhlejší kapitola 4 (*Šalda a historická věda*). Velkou pozornost přitom věnuje prehistorii a historii sporu o smysl českých dějin a snaží se do něho situovat diskuse v Masarykově lidovýmičovném ústavu a tak zároveň kontextovat Šaldův klíčový text *Dvojí dějepisectví*.

Vzdor poměrně seriózní materiálové práci se autorovi nepodařilo uchopit a zformulovat jádro Šaldovy argumentace, totiž problém dvojího dějepisectví, což se projevuje mimo jiné tím, že tuto perspektivu bakalář nevztahuje zřetelně ani k problému „historické vědy“ (která stojí v nadpisu kapitoly) ani k vlastnímu průběhu „sporů“. Jaká byla tedy Šaldova pozice a jakými argumenty byla vystavěna?! Co oceňoval a co odmítal?! Atd. To by ovšem vyžadovalo analytičtější přístup. Jeho slabiny se projeví už v samotném *Úvodu* k celé práci - co se má rozumět např. *deterministickým směrem historie*(:3) nebo se jedná o historiografie?!; spojení postmodernistické diskuse s pozitivismem (2) je příliš „krátké“, chybí otázka historického „hodnocení“, které nelze identifikovat s „interpretací“ atp. Povšechnost *Úvodu* vede k povšechnosti *Závěru*. I když se autorovi podařilo do jisté míry přiblížit Šaldovy obecné představy o dějepisectví, historické beletrii atd., Šaldovu konkrétní pozici a stanoviska ve sporu o smysl českých dějin se mu podařilo je naznačit. Za vyslovený nedostatek považuji, že se bakalář neseznámil se všemi Šaldovými recenzemi Masarykových spisů, stejně jako spisů ostatních protagonistů sporu.

V práci je příliš mnoho drobných formulačních a jazykových chyb.

Celkově proto hodnotím práci jako dobrou.